

El 18 de desembre de 1992 va ser elegit membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut, amb el perfil de musicologia, però al cap d'un any ja esdevingué emèrit i mai no ha tingut una intervenció destacada en les tasques de la corporació, bé que n'ha seguit amb interès les vicissituds i ha votat escrupolosament per correu sempre que calia.

De caràcter seriós i d'una certa rigidesa en les seves conviccions, era alhora una persona afable i servicial, gran patriota i treballador infatigable. A la darrerria de la seva vida es veié molt disminuït, no solament per la sordesa a què ja m'he referit, sinó també per problemes de salut que l'obligaren a anar en cadira de rodes i l'allunyaren de la vida comunitària. No perdé, però, mai el bon humor i treballà fins al darrer dia de la seva vida. Els que l'hem conegut de prop i l'hem estimat no l'oblidarem mai.

Text llegit pel senyor Josep Massot i Muntaner en el Ple del dia 23 de març de 2015

Carles Miralles i Solà

(25.5.1944 - 29.1.2015)

E l 29 de gener, el nostre amic Carles Miralles va morir. Tenia just setanta anys, s'acabava de jubilar i ens consta que no volia anar-se'n tan aviat. Va néixer el 1944 a Barcelona; va estudiar a la Universitat de Barcelona, va ensenyar a la Universitat de Barcelona i es va jubilar a la Universitat de Barcelona, és a dir, es va moure professionalment durant tota la vida a la Universitat de Barcelona, de la qual va ser vicerector en el primer mandat democràtic del doctor Badia (1981-1986) i va ocupar en diverses ocasions el càrrec de cap del Departament de Grec. Es pot dir que la gran majoria —fora de poques excepcions— de professors que avui ensenyen al Departament de Grec han estat deixebles seus.

De Carles Miralles, se'n poden destacar moltes facetes: ha estat professor, hellenista, estudiós de la poesia catalana contemporània, poeta, persona compromesa amb l'Institut... Em limitaré a donar només algunes pinzellades de la seva trajectòria. Era molt professor —era bàsicament professor, tal com ell també es definia. Li agradava ensenyar i fer cursos no gaire multitudinaris. Al «Quadern» d'*El País* de l'11 novembre deia: «Som cursos petits, i ens dediquem a obrir un llibre i llegir-lo», així és com ensenyava a llegir, analitzar, interpretar i traduir textos. No en va, en el títol de dues obres seves, hi figura la paraula *lectura*: *Come leggere Omero* (1992) i *Lectura de les 'Elegies de Bierville' de Carles Riba* (1980), que va rebre el Premi Josep Carner de l'IEC. Era bastant crític amb la universitat, li agradava ensenyar però no li agradava com havia canviat aquesta institució i el model que havia adoptat. Ell deia que, a la universitat actual, hi faltava no només sentit humanístic, no només una visió global dels fenòmens, sinó que en part s'havia mercantilitzat, i estava molt en contra que les humanitats es mercantilitzessin d'aquesta manera.

En la faceta d'estudiós de la literatura grega de les èpoques arcaica i clàssica destaquen les seves traduccions, al català o al castellà, d'Herodes, Xenofont, Plató, Aristòtil, Sòfocles i Eurípides, i les edicions crítiques d'*Antígona* (1993) i les tragèdies d'Eurípides o de Sòfocles. Actualment encara tenia entre mans un comentari de les tragèdies d'Èsquil per a l'Accademia dei Lincei de Roma; és a dir, que va continuar estudiant malgrat l'estat en què es trobava. I és que ell sempre ho deia: «Voldria anar-me'n estudiant». Va fer recerca sobre la novel·la en l'antiguitat clàssica (*La novela en la antigüedad clásica*, 1969), sobre mitologia grega (*Mitología grega*, amb Pilar Gómez, 1977), sobre la poesia d'Hipòanax (1985) o hellenisme en general (1982). Va estudiar amb molta profunditat alguns poetes catalans contemporanis, molt entroncats amb el món clàssic grec, sobre els quals publicà els treballs: *Sobre Riba* (2007), *Sobre Espriu* (2013), *Sobre Foix* (1993, Premi Crítica Serra d'Or) i l'edició crítica *Les roques i el mar, el blau*, de Salvador Espriu (amb C. Jori, 1996).

Com a poeta va ser molt celebrat i va rebre molts premis. Penso que se sentia reconegut per la faceta poètica, des que el 1965, amb vint-i-un anys, va publicar *La terra humida*, que va ser un accèssit al Premi Amadeu Oller. El 1967 va publicar *On m'he fet home*, que obtingué el Premi Salvat-Papasseit, i l'any 1992 rebé el Premi Nacional de Poesia amb el poemari *La mà de l'arquer* (1991). El 2002 va publicar un recull dels seus poemes titulat *D'aspra dolcesa. Poesia 1963-2001*, i el 2009, *L'ombra dels dies roja*, que va obtenir el Premi de la Crítica Literària en llengua catalana (2010). Així doncs, Miralles va gaudir d'una trajectòria rodona plena i reconeguda.

Pel que fa a la carrera acadèmica, el 1991 va entrar a l'IEC com a membre de la Secció Filològica. Abans havia estat president de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics

(SCEC) i director de la revista *Ítaca*. Ha estat un membre molt actiu de la Secció Filològica perquè mai no ha defugit responsabilitats, càrrecs ni encàrrecs. Quan se li va demanar que fos president del Consell Supervisor del TERMCAT, tot i que deia que ell no era especialment coneixedor del tema, s'hi va prestar i ho va fer amb molt de rigor. Era una persona que estudiava i estimava les paraules amb tota la seva profunditat i amplitud, i va agafar l'anàlisi dels termes com l'anàlisi de les paraules que ell sempre havia manegat amb molta expertesa. Va ser president, i encara ho era, de la Comissió de Lexicografia des que es va acabar la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana*. Fa una setmana, encara es resistia a deixar el càrrec: tenia ganes d'assistir a les reunions de la Comissió i li vam dir que buscaríem un local perquè pogués venir amb la cadira de rodes. Tot i així, la feina de la Comissió continuava endavant i havíem de portar materials per a la Secció i era impossible que ell vingués. Per això, li vam dir que potser seria bo que deixés la càrrega que era la presidència. L'última vegada que vam parlar, la setmana passada, em va dir: «Bé, potser tens raó, m'ho pensaré», i va afegir: «Tinc ganes de fer-ho, però quan arriba l'hora no puc». S'aferrava al que havia estat la seva vida habitual perquè pensava que se'n sortiria, sempre ho va pensar.

El dia 30 de setembre de 2014, la Universitat de Barcelona li va dedicar un homenatge en què li van oferir dos volums de contribucions d'estudiosos sobre els temes que ell havia tractat: *Som per mirar*. Va ser un acte multitudinari i molt emotiu en què va parlar durant una hora i mitja. Semblava que fes un discurs improvisat, però no ho era (ell va dir que no l'havia escrit, però que el tenia planificat). Va ser la primera vegada que en públic va treure aspectes de la seva vida personal, de com se sentia quan era estudiant, a qui estava reconegut, etcètera. En aquell moment va dir que no volia que l'acte fos un funeral anticipat i va obsequiar els assistents amb un opuscle que va poder fer gràcies a l'ajuda d'una néta seva i que va titular, sorneguerament i irònicament —perquè ell en tenia molta d'ironia i de sentit de l'humor— *Ictus*, l'escull amb què havia topat. Se'n volia sortir i tenia esperança, però no ha estat així malgrat la tossuderia, l'esforç i la dedicació que hi ha posat.

Avui comparteix el món dels grecs des d'una altra banda: una Grècia que admirava, la Grècia a la qual sempre deia que s'hi arribava si la gent mantenia l'interès per la lectura i la cultura; una Grècia que ell mostrava com a exemple de naixement, èxit i declivi d'una cultura. I moltes vegades donava aquesta referència quan parlàvem en to positiu, optimista o pessimista de la situació de la cultura catalana. Aquesta és, doncs, una intervenció només en la seva memòria.

Text llegit per la senyora M. Teresa Cabré i Castellví en el Ple del dia 2 de febrer de 2015